

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6063/2567

นาย ส.โจทก์ นาง อ.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1363, ป.พ.พ. มาตรา 1364, ป.พ.พ. มาตรา 1336

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3 มีข้อความว่า "หากจำเลยสามารถตรวจสอบพบว่าโจทก์ยังมีทรัพย์สินอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในข้อ 2 ตั้งแต่สมรสจนถึงวันที่ 28 กันยายน 2563 โจทก์ยอมให้จำเลยบังคับคดีเอาจากทรัพย์สินอื่นที่ตรวจพบดังกล่าวได้ทันที โดยที่คู่ความทั้งสองฝ่ายจะไม่โต้แย้งหรือพิสูจน์กันอีกว่าเป็นสินสมรสหรือไม่" เมื่อภายหลังจำเลยตรวจพบว่าโจทก์มีทรัพย์สินอื่นตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3 หลายรายการ จำเลยยอมใช้สิทธิขอแบ่งทรัพย์สินดังกล่าวได้ทั้งหมดทันที โดยไม่ต้องพิสูจน์อีกว่าทรัพย์สินดังกล่าวเป็นสินสมรสหรือไม่ แต่การใช้สิทธิขอแบ่งทรัพย์สินที่เป็นสินสมรสนั้น จำต้องพิจารณาว่าเป็นการบังคับคดีที่จะต้องดำเนินการผ่านเจ้าพนักงานบังคับคดีและการบังคับคดีที่ดำเนินการทางศาล โดยศาลชั้นต้นจะออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเฉพาะกรณีที่มีการบังคับคดีต้องดำเนินการผ่านเจ้าพนักงานบังคับคดีเท่านั้น เมื่อเห็นตามสัญญาประนีประนอมยอมความและคำพิพากษามาตรียมในคดีนี้เป็นการแบ่งสินสมรสที่ชายและหญิงได้ส่วนเท่ากัน หากได้ความว่ายังคงมีทรัพย์สินอื่นที่โจทก์และจำเลยตกลงรับกันแล้วว่าเป็นสินสมรสอยู่ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3 และสินสมรสนั้นยังไม่ได้แบ่งสินสมรสดังกล่าวถือเป็นกรรมสิทธิ์รวมของทั้งสองฝ่ายตาม ป.พ.พ. มาตรา 1363 ซึ่งกฎหมายได้กำหนดขั้นตอนการแบ่งทรัพย์สินกันไว้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1364 การแบ่งทรัพย์สินระหว่างโจทก์กับจำเลยจึงต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในมาตรา 1364 ก่อน ซึ่งตามมาตรา 1364 นี้ศาลชั้นต้นสามารถมีคำสั่งให้เอาทรัพย์สินอื่นตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3 ออกแบ่งได้ ถ้าโจทก์กับจำเลยไม่ตกลงกันว่าจะแบ่งทรัพย์สินดังกล่าวอย่างไร โดยจำเลยไม่ต้องไปฟ้องเป็นคดีใหม่ ในชั้นนี้ไม่ปรากฏว่าโจทก์กับจำเลยตกลงแบ่งทรัพย์สินกันได้หรือไม่ อย่างไร กรณีจึงยังไม่มีขั้นตอนการบังคับคดีที่ต้องดำเนินการผ่านเจ้าพนักงานบังคับคดี หากเมื่อศาลมีคำสั่งให้แบ่งทรัพย์สินกรณีโจทก์กับจำเลยไม่ตกลงแบ่งทรัพย์สินกัน จำเลยย่อมมีสิทธิขอออกคำบังคับและดำเนินการเพื่อให้มีการบังคับคดีต่อไปได้ หากโจทก์ไม่ปฏิบัติตามคำบังคับ ไม่ว่าจะเป็นในฐานะที่เป็นหนี้เงินหรือนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดแล้วนำเงินมาแบ่งปันกันคนละครึ่ง ที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นฎีกาพิพากษาให้เพิกถอนหมายบังคับคดีของศาลชั้นต้นนั้น ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์กับจำเลยตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความฉบับลงวันที่ 28 กันยายน 2563 ว่า "ข้อ 1 โจทก์และจำเลยตกลงหย่าขาดจากการเป็นสามีภริยากัน โดยจะไปจดทะเบียนหย่ากันภายใน 7 วัน นับแต่วันทำสัญญาประนีประนอมยอมความนี้ หากพ้นกำหนดแล้วไม่ปฏิบัติตามให้ฝ่ายโจทก์หรือจำเลย ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธิถือเอาคำพิพากษาของศาลไปจดทะเบียนหย่าแทนการแสดงเจตนาของอีกฝ่ายหนึ่งได้ทันที ข้อ 2 โจทก์ตกลงแบ่งสินสมรสที่มีอยู่ในชื่อโจทก์ทั้งหมด ณ วันที่ 28 กันยายน 2563 ให้แก่จำเลยทั้งหมด โดยโจทก์ยืนยันว่า ณ ปัจจุบันนี้โจทก์มีทรัพย์สินเพียงเงินฝากธนาคาร ท. เป็นจำนวนเงิน 900,000 บาท และโจทก์ตกลงแบ่งเงิน

จำนวนดังกล่าวให้แก่จำเลยจำนวน 400,000 บาท ภายใน 90 วัน นับแต่วันทำสัญญา ประนีประนอมยอมความนี้ หากโจทก์ไม่ชำระภายในกำหนด โจทก์ยินยอมให้จำเลยบังคับคดี เท่ากับเงิน 400,000 บาท ได้ทันที ข้อ 3 หากจำเลยสามารถตรวจสอบพบว่าโจทก์ยังมีทรัพย์สินอื่น นอกจากที่ระบุไว้ในข้อ 2 ตั้งแต่สมรสจนถึงวันที่ 28 กันยายน 2563 โจทก์ยอมให้จำเลยบังคับคดี เอาจากทรัพย์สินอื่นที่ตรวจพบดังกล่าวได้ทันที โดยที่คู่ความทั้งสองฝ่ายจะไม่ได้แย้งหรือพิสูจน์กัน อีกว่าเป็นสินสมรสหรือไม่... ข้อ 6 โจทก์และจำเลยตกลงตามข้อ 1 ถึงข้อ 6 โดยที่ไม่ติดใจเรียกร้อง สิ่งใดต่อกันอีก" ศาลชั้นต้นพิพากษาตามยอม คดีถึงที่สุดแล้ว ต่อมาจำเลยยื่นคำขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี เนื่องจากตรวจพบว่าโจทก์มีทรัพย์สินอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในสัญญา ประนีประนอมยอมความ ข้อ 2 อีกหลายรายการ เช่น ที่ดิน เงินค่าขายฝากที่ดิน เงินฝากธนาคาร และหุ้นในบริษัท ซึ่งจำเลยมีสิทธิตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3 ที่จะบังคับคดีเอาจาก ทรัพย์สินอื่นที่ตรวจพบดังกล่าวได้ทันที โจทก์ยื่นคำคัดค้าน ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อ ความชัดเจนควรตีความเจตนารมณ์ของสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3 อีกครั้ง เพื่อให้ บังคับคดีไปตามคำพิพากษาตามยอมได้อย่างถูกต้อง ตามข้อตกลงข้อ 3 หากยังพบว่า ณ วัน ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน โจทก์ยังมีทรัพย์สินอื่นใดนอกจากที่โจทก์แจ้งไว้ในข้อตกลง ข้อ 2 ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตั้งแต่สมรสจนถึงวันที่ 28 กันยายน 2563 โจทก์ยินยอมให้ถือเป็น สินสมรสและแบ่งให้แก่จำเลยกึ่งหนึ่ง ให้จำเลยบังคับคดีได้ทันที จึงออกหมายบังคับคดีฉบับลงวันที่ 7 ตุลาคม 2564 ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี ต่อมาวันที่ 10 มีนาคม 2565 จำเลยยื่นคำร้องว่า จำเลย ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดและอายัดทรัพย์สินของโจทก์หลายรายการตามสัญญา ประนีประนอมยอมความ แต่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งว่า "ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่งที่แก้ไขใหม่และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2560 มาตรา 276 แบ่งอำนาจการ บังคับคดีโดยทางเจ้าพนักงานบังคับคดีและทางศาล ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจบังคับคดี ตามมาตรา 278 เฉพาะหนี้เงิน ชับไล่ รื้อถอนฯ ซึ่งจำเลยแถลงรับว่าตามสัญญา ประนีประนอมยอมความ ข้อ 2 จำเลยได้รับชำระหนี้ครบถ้วนแล้ว เหลือเพียงข้อ 3 เจ้าพนักงานบังคับคดี เห็นว่า เป็นเรื่องที่จำเลยต้องติดตามเอาทรัพย์สินของตนตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1336 เจ้าพนักงานบังคับคดีจึงไม่มีอำนาจบังคับคดีได้" จำเลยขอคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีดังกล่าว และขอให้ศาลมีคำสั่งให้ เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดและอายัดเงินของโจทก์เพื่อนำมาชำระหนี้ให้แก่จำเลยกึ่งหนึ่งตาม หมายบังคับคดี โจทก์ไม่ได้ยื่นคำคัดค้าน เจ้าพนักงานบังคับคดีแถลงต่อศาลว่า จำเลยรับว่าได้ รับเงินตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 2 จำนวน 400,000 บาท ครบถ้วนแล้ว คงเหลือ เพียงมูลหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3 ซึ่งน่าจะเป็นเรื่องที่จำเลยต้องใช้สิทธิ ติดตามเอาทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1336 เจ้าพนักงานบังคับคดีจึง ไม่มีอำนาจบังคับคดีตามคำร้องของจำเลย ประกอบกับหากมีการอายัดเงินตามคำร้องของจำเลย แล้ว อาจเกิดปัญหาในการแบ่งเงินที่อายัด เนื่องจากมูลหนี้ที่ปรากฏตามคำพิพากษาตามยอม และสัญญาประนีประนอมยอมความไม่ชัดเจน ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำร้อง โดยไม่ตัดสิทธิจำเลย ที่จะร้องขอให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของโจทก์ที่ได้มาระหว่างวันที่ 17 เมษายน 2557 ถึงวันที่ 28 กันยายน 2563 และทรัพย์สินนั้นยังคงมีอยู่ในวันที่ร้องขอให้ยึดหรืออายัดบังคับคดี ตามเงื่อนไขใน สัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3 แต่จำเลยไม่มีสิทธิร้องขอให้บังคับคดีเอากับทรัพย์สินอื่น ของโจทก์เพื่อชำระหนี้ตามมูลค่าทรัพย์สินที่โจทก์เคยมีอยู่หรือเคยได้มาระหว่างวันที่ 17 เมษายน

2557 ถึงวันที่ 28 กันยายน 2563 ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3 ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษาแก้เป็นว่า ให้เพิกถอนหมายบังคับคดีฉบับลงวันที่ 7 ตุลาคม 2564 และยกคำสั่งศาลชั้นต้นเกี่ยวกับการกำหนดวิธีการและการดำเนินการบังคับคดีอื่น นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำสั่งศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่าการที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษพิพากษาให้เพิกถอนหมายบังคับคดีฉบับลงวันที่ 7 ตุลาคม 2564 ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า เมื่อพิจารณาสัญญาประนีประนอมยอมความฉบับลงวันที่ 28 กันยายน 2563 ซึ่งมีข้อความว่า "ข้อ 3 หากจำเลยสามารถตรวจสอบพบว่าโจทก์ยังมีทรัพย์สินอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในข้อ 2 ตั้งแต่สมรสจนถึงวันที่ 28 กันยายน 2563 โจทก์ยอมให้จำเลยบังคับคดีเอาจากทรัพย์สินอื่นที่ตรวจพบดังกล่าวได้ทันที โดยที่คู่ความทั้งสองฝ่ายจะไม่ได้แย้งหรือพิสูจน์กันอีกว่าเป็นสินสมรสหรือไม่" โดยข้อ 3 อยู่ต่อจากข้อ 2 ที่มีข้อความว่า โจทก์ตกลงแบ่งสินสมรสที่มีอยู่ในชื่อโจทก์ให้แก่จำเลยกึ่งหนึ่ง และการแบ่งสินสมรสเป็นประเด็นตามคำคู่ความของโจทก์และจำเลย แสดงให้เห็นถึงเจตนาของโจทก์และจำเลยว่าจะตกลงแบ่งทรัพย์สินอื่นที่ได้มาในระหว่างสมรสให้แก่จำเลยกึ่งหนึ่งในฐานะที่เป็นสินสมรส ซึ่งสอดคล้องกับข้อเท็จจริงตามรายงานกระบวนการพิจารณาฉบับลงวันที่ 7 ตุลาคม 2564 ที่ศาลเห็นว่า ข้อ 3 หมายความว่า หากยังพบว่าโจทก์ยังมีทรัพย์สินอื่นใดนอกจากที่โจทก์แจ้งไว้ในข้อตกลงข้อ 2 ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตั้งแต่สมรสจนถึงวันที่ 28 กันยายน 2563 โจทก์ยินยอมให้ถือเป็นสินสมรสและแบ่งให้กับจำเลยกึ่งหนึ่ง ให้จำเลยบังคับคดีได้ทันที เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ดังกล่าว จึงไม่จำเป็นต้องตีความสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3 อีกครั้งว่า โจทก์ตกลงยอมให้ทรัพย์สินอื่นที่ตรวจพบนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยเพียงคนเดียวหรือเป็นสินสมรสที่ต้องแบ่งให้แก่จำเลยกึ่งหนึ่ง การที่ศาลชั้นต้นตีความสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3 ตามรายงานกระบวนการพิจารณาฉบับลงวันที่ 7 ตุลาคม 2564 ว่า โจทก์ยินยอมแบ่งทรัพย์สินอื่นที่ได้มาตั้งแต่สมรสจนถึงวันที่ 28 กันยายน 2563 ให้แก่จำเลยกึ่งหนึ่งนั้น ก็ได้เป็นการเพิ่มความรับผิดชอบให้แก่โจทก์แต่อย่างใด เพราะไม่ได้ตีความให้โจทก์ยกทรัพย์สินอื่นทั้งหมดให้แก่จำเลย และยังถือไม่ได้ว่าเป็นการแก้ไขคำพิพากษาย่อมโดยไม่มีเหตุตามกฎหมาย ดังที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษวินิจฉัยมา เมื่อภายหลังจำเลยตรวจพบว่าโจทก์มีทรัพย์สินอื่นตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3 หลายรายการ จำเลยยอมใช้สิทธิขอแบ่งทรัพย์สินดังกล่าวได้กึ่งหนึ่งทันทีโดยไม่ต้องพิสูจน์อีกว่าทรัพย์สินดังกล่าวเป็นสินสมรสหรือไม่ แต่การใช้สิทธิขอแบ่งทรัพย์สินที่เป็นสินสมรสนั้น จำต้องพิจารณาว่าเป็นการบังคับคดีที่จะต้องดำเนินการผ่านเจ้าพนักงานบังคับคดีและการบังคับคดีที่ดำเนินการทางศาล โดยศาลชั้นต้นจะออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเฉพาะกรณีที่มีการบังคับคดีต้องดำเนินการผ่านเจ้าพนักงานบังคับคดีเท่านั้น เมื่อเห็นตามสัญญาประนีประนอมยอมความและคำพิพากษาย่อมในคดีนี้เป็นการแบ่งสินสมรสที่ชายและหญิงได้ส่วนเท่ากัน หากได้ความว่ายังคงมีทรัพย์สินอื่นที่โจทก์และจำเลยตกลงรับกันแล้วว่าเป็นสินสมรสอยู่ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3 และสินสมรสนั้นยังไม่ได้แบ่ง สินสมรสดังกล่าวถือเป็นกรรมสิทธิ์รวมของทั้งสองฝ่ายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1363 ซึ่งกฎหมายได้กำหนดขั้นตอนการแบ่งทรัพย์สินกันไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1364 ว่า การแบ่งทรัพย์สินพึงกระทำโดยแบ่งทรัพย์สินนั้นเองระหว่างเจ้าของรวมหรือโดยขายทรัพย์สินแล้วเอาเงินที่ขายได้แบ่งกัน ถ้าเจ้าของรวมไม่

ตกลงกันว่าจะแบ่งทรัพย์สินอย่างไรไซ้ เมื่อเจ้าของรวมคนหนึ่งคนใดขอ ศาลอาจสั่งให้เอาทรัพย์สินนั้นออกแบ่ง ถ้าส่วนที่แบ่งให้ไม่เท่ากันไซ้ จะสั่งให้ทดแทนกันเป็นเงินก็ได้ ถ้าการแบ่ง เช่นว่านี้ไม่อาจทำได้หรือจะเสียหายมากนักก็ดี ศาลจะสั่งให้ขายโดยประมูลราคากันระหว่างเจ้าของรวมหรือขายทอดตลาดก็ได้ การแบ่งทรัพย์สินระหว่างโจทก์กับจำเลยจึงต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในมาตรา 1364 ก่อน ซึ่งตามมาตรา 1364 นี้ ศาลชั้นต้นสามารถมีคำสั่งให้เอาทรัพย์สินอื่นตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ 3 ออกแบ่งได้ ถ้าโจทก์กับจำเลย ไม่ตกลงกันว่าจะแบ่งทรัพย์สินดังกล่าวอย่างไร โดยจำเลยไม่ต้องไปฟ้องเป็นคดีใหม่ ในชั้นนี้ไม่ปรากฏว่าโจทก์กับจำเลยตกลงแบ่งทรัพย์สินกันได้หรือไม่ อย่างไร กรณีจึงยังไม่มีขั้นตอนการบังคับคดีที่ต้องดำเนินการผ่านเจ้าพนักงานบังคับคดี หากเมื่อศาลมีคำสั่งให้แบ่งทรัพย์สินกรณีที่โจทก์กับจำเลยไม่ตกลงแบ่งทรัพย์สินกัน จำเลยย่อมมีสิทธิขอออกคำบังคับและดำเนินการเพื่อให้มีการบังคับคดีต่อไปได้ หากโจทก์ไม่ปฏิบัติตามคำบังคับ ไม่ว่าจะเป็นในฐานะที่เป็นหนี้เงินหรือนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดแล้วนำเงินมาแบ่งปันกันคนละครึ่ง ที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ พิพากษาให้เพิกถอนหมายบังคับคดีของศาลชั้นต้นฉบับลงวันที่ 7 ตุลาคม 2564 ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

นพพร โพธิ์รังสิยากร · อภิรดี โพธิ์พร้อม · พิศิษฐ์ สุดลาภา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6063/2567>